

Ekonomický styl myšlení II

1. přednáška

19. února 2024

Obsah přednášky

1. Organizační záležitosti: podmínky ukončení literatury
2. Ekonomie = mikroekonomie a makroekonomie
3. Makroagregáty – ekonomická charakteristika České republiky
4. Návrh témat pro diskusi

Jak získat zápočet/kolokvium?

- Jeden zápočtový test ve 12./13. týdnu (6./13. 5. 2024)
- Body za aktivitu* (na každé přednášce lze získat bod).
Přičítají se k bodům z testu. Studenti zakončující předmět kolokviem musí získat minimálně 3 b.
- Nutno získat min 50% bodů v součtu, pokud ne → opravný termín (14. týden?, respektive zkouškové období).

Literatura

- Přednášky a textové materiály v IS (Základy ekonomie kapitoly: 8.2 – 15) a doplňkové texty

- Doporučená:

Vlček J. *Ekonomie a ekonomika*. 5. aktualizované vyd. Praha: Wolters Kluwer. 2016. 556 s.

Jurečka V. a kol. *Makroekonomie*. 4. aktual. a rozšíř. vyd. Praha: Grada. 2023. 384 s.

Holman R. *Ekonomie*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck. 2016. 720 s.

Mankiw G. N.: *Zásady ekonomie*. Praha: Grada. 1999. 763 s.
(přeložil Milan Sojka)

O čem je ekonomie

„Ekonomie zkoumá, jak různé společnosti užívají vzácné zdroje k výrobě užitečných komodit a jak je rozdělují mezi různé skupiny.“ (Samuelson; 1991:5)

zdroje = výrobní faktory

komodita = statek

užitečná = někdo ji potřebuje (potřeba)

Ekonomie:

- Zkoumá zákonitosti ekonomického chování (zákon klesajících výnosů) a chování ekonomiky
- Používá metody (abstrakce, dedukce, indukce, analýza, syntéza...)
 - podmínka ceteris paribus
 - normativní vs. pozitivní ekonomie
- Jako věda prošla vývojem
- Teorie souvisí s hospodářským vývojem

Základní pojmy

- Práce (dělba práce, produktivita);
- Půda
- Kapitál

- Rozdělování – směna

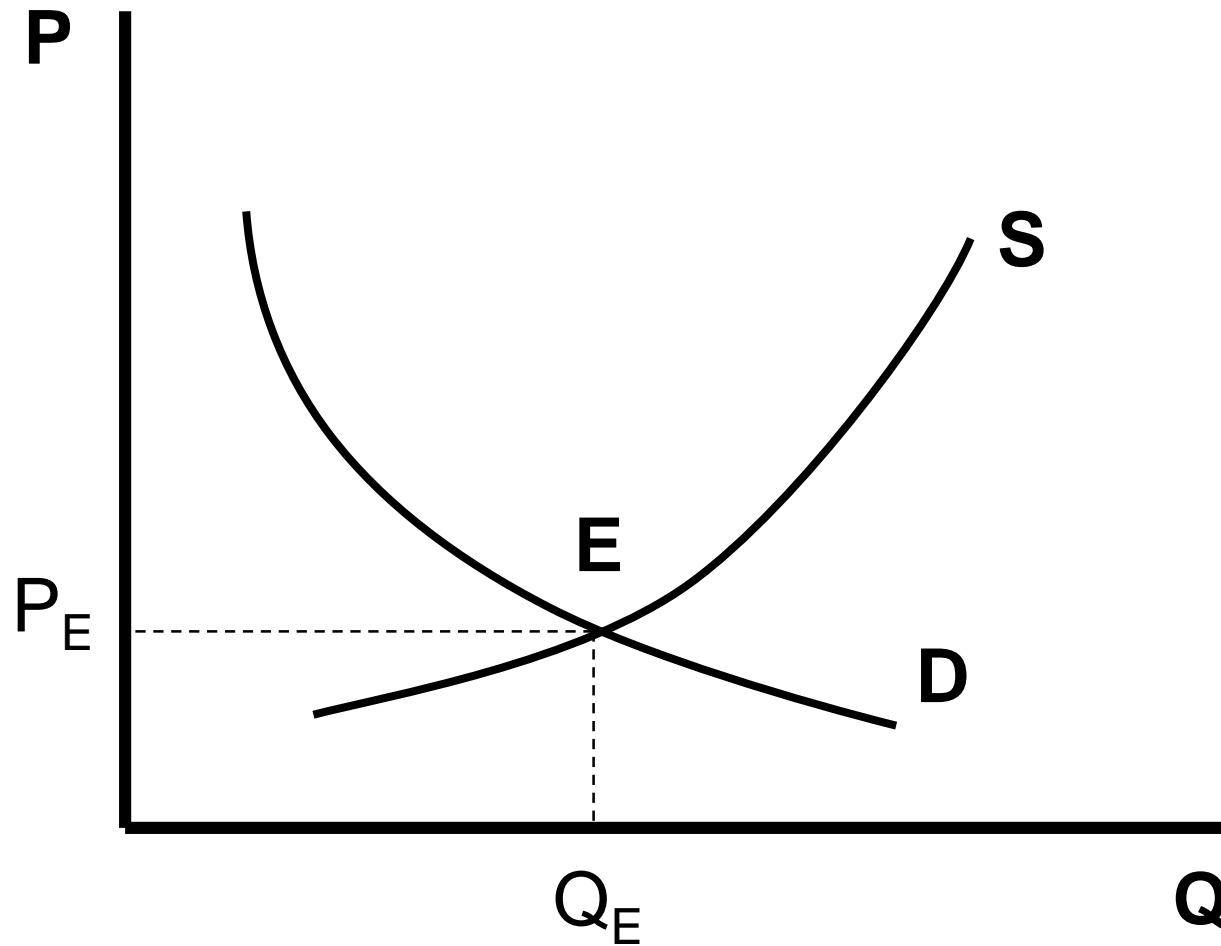
- Hospodářský mechanismus (tradice, příkaz, cena)

- Tržní mechanismus
 - podmínky: liberalizace, soukr. vlastnictví, trh VF

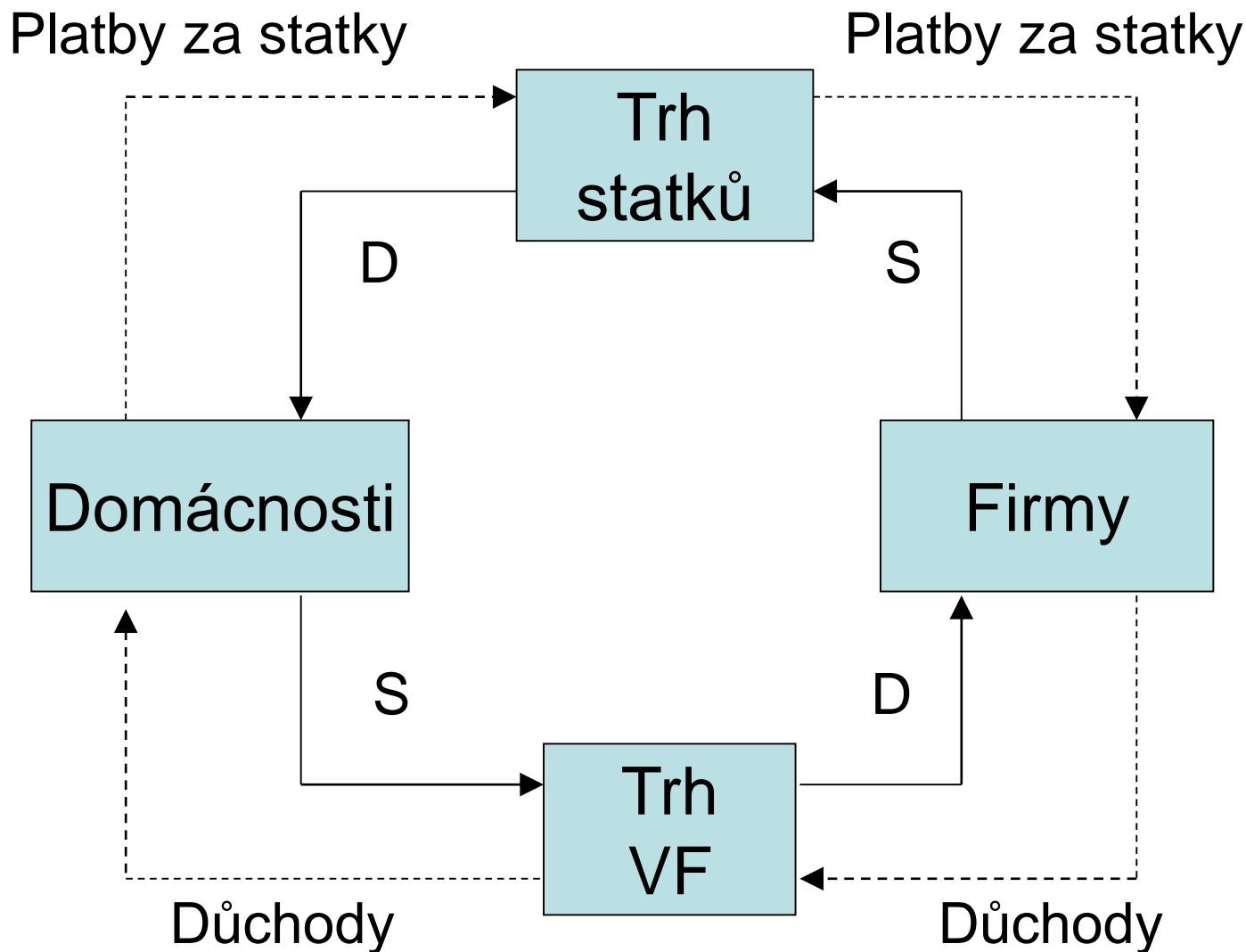
Úhel pohledu

- Na výrobu, rozdělování a spotřebu lze nahlížet z mikropohledu (skrze chování jednotlivých subjektů).
- A také z makropohledu (skrze „chování“ ekonomiky). Například: Jaký vytváří výkon? Jaké faktory a jak jej ovlivňují?

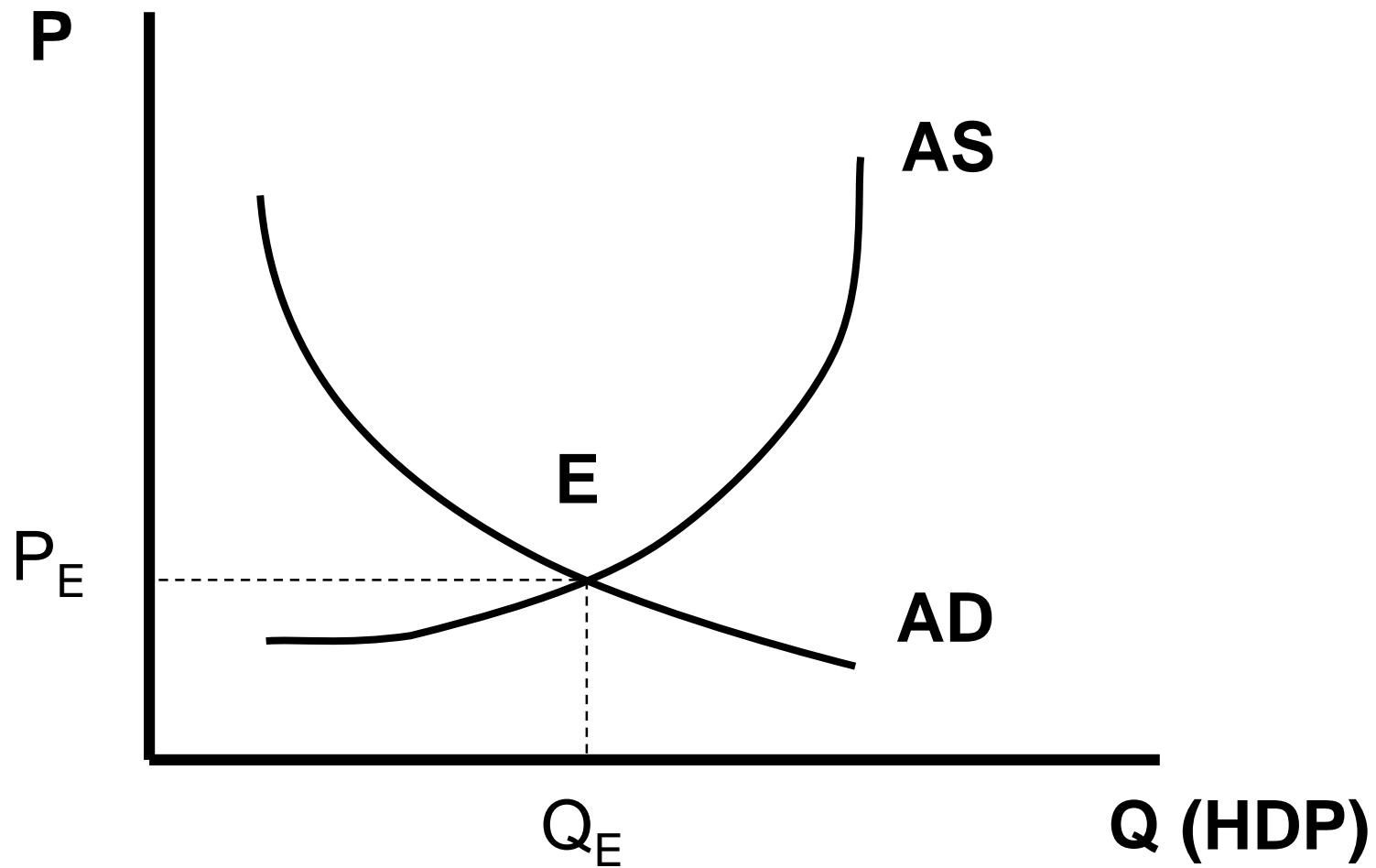
Utváření rovnováhy na dílčím trhu

Hospodářský mechanismus

Utváření rovnováhy v ekonomice

Mikro vs. makroekonomie

- Předmět (rovnováha trhu, individuální rovnováha vs. rovnováha ekonomiky, inflace, nezaměstnanost)
- Metody (abstrakce, dedukce... metodologický individualismus)
- Jak spolu souvisí?

Soustředit pozornost budeme na:

- Makroekonomické agregáty a jejich význam
- Rozlišení dvou „nesmiřitelných“ proudů v ekonomii (liberalismus vs. intervencionismus)
- Vymezení role státu v ekonomice

Jaké znáte makroagregáty?

- Národohospodářská veličina/agregát - makroagregát je veličina, která měří jevy/stavy charakterizující ekonomiku (často vzniká „agregací“).
- Pomocí čeho lze charakterizovat ekonomiku (to, jak funguje hospodářství dané země)?

Makroagregáty I

- Co je to za makroagregát?

1. (2022) 6,8 bil. Kč (2019) 5.790.348 mil. Kč

2. (2020) -5,5% (2021) 3,6% (2022) 2,4%

3. (2020) 3,2% (2021) 3,8% (2022) 15,1%
 (2023) 10,7%

Makroagregáty a další ukazatele

4. (2022) 3,41% (2023) 3,61%

5. (2024) 18.900 Kč (3Q/2023) 42.658 Kč

6. (2020) -367,4 mld. Kč (2021) -419,7 mld. Kč
(2022) -360,4 mld. Kč (2023) -288,5 mld. Kč

7. (2022) 2.997,6 mld. Kč (2022) 44%

8. (2022) 2.894,8 mld. Kč

Nejnovější ekonomické ukazatele (Český statistický úřad)

Ukazatel	Období	Meziroční růst/pokles (v %)	Datum zveřejnění
Hrubý domácí produkt	4. čtvrtletí 2023	-0,2	30.01.2024
Index spotřebitelských cen	leden 2024	2,3	15.02.2024
Míra inflace	leden 2024	9,4	15.02.2024
Průmyslová produkce	prosinec 2023	-0,7	06.02.2024
Stavební produkce	prosinec 2023	-4,6	06.02.2024
Tržby v maloobchodě (CZ-NACE 47)	prosinec 2023	1,6	07.02.2024
Průměrná mzda - nominální	3. čtvrtletí 2023	7,1	04.12.2023
Průměrná mzda - reálná	3. čtvrtletí 2023	-0,8	04.12.2023
Indexy cen výrobců - zemědělských	prosinec 2023	-19,0	17.01.2024
Indexy cen výrobců - průmyslových	prosinec 2023	1,4	17.01.2024
Indexy cen výrobců - stavebních prací	prosinec 2023	2,6	17.01.2024
Indexy cen výrobců - tržních služeb	prosinec 2023	4,4	17.01.2024
Zahraniční obchod se zbožím - dovoz	prosinec 2023	-8,9	06.02.2024
Zahraniční obchod se zbožím - vývoz	prosinec 2023	-7,2	06.02.2024
Indexy cen vývozu a dovozu - dovoz	prosinec 2023	-6,2	12.02.2024
Indexy cen vývozu a dovozu - vývoz	prosinec 2023	-2,4	12.02.2024
Obecná míra nezaměstnanosti*	prosinec 2023	2,7*	01.02.2024

* Hodnota v %, nikoli změna

CPI - poznámka

„Spotřební koš prošel aktualizací

Spotřební koš, který poskytuje údaje o cenách a míře inflace, se mění. Pravidelná aktualizace reaguje i na úroveň reprezentativnosti výrobků a služeb v daném období. Nově jsou sledovány např. ceny paměťových karet. Naopak položky nenahrané CD a DVD nosiče byly odstraněny.“

Zdroj: Český statistický úřad [on-line] [2018-02-17] (dostupné na:
<https://www.czso.cz/csu/czso/spotrebni-kos-prosel-aktualizaci>

Aktuální témata

- Posílení koruny

<https://www.kurzy.cz/koruna/oslabeni/>

[https://www.kurzy.cz/zpravy/758596-koruna-vuci-euru-za-covidu-a-
valky-realne-posilila-o-20--podle-stoupencu-prijeti-eura-je-vsak-pry/](https://www.kurzy.cz/zpravy/758596-koruna-vuci-euru-za-covidu-a-valky-realne-posilila-o-20--podle-stoupencu-prijeti-eura-je-vsak-pry/)

- Dopad války na izraelskou ekonomiku

[https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-ek-zhorsila-odhad-rustu-
ceske-ekonomiky-40460808](https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-ek-zhorsila-odhad-rustu-ceske-ekonomiky-40460808)

- Inflace a mzdy

[https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-ekonom-prumerna-mzda-
letos-prekona-zdrazovani-40460870](https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-ekonom-prumerna-mzda-letos-prekona-zdrazovani-40460870)

- Ekonomický vývoj

[https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-nemecko-se-zrejme-nachazi-
v-technicke-recesi-40461270](https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-nemecko-se-zrejme-nachazi-v-technicke-recesi-40461270)